

KEMALİST AYDIN KIYIMLARI 1990-2003

Cenk YALTIRAK*

Bazen olayların arasından geçen zaman, birbiri ile olan bağlantısını ve anlamını kaybettirir. Bombalı ve silahlı suikast ile öldürülen aydınlarımızın ölümlerinde de kişiliklerinde de ortak bir imza bulunmaktadır. Ülkemizde aydın cinayetlerinin içinde, 1980 den bu yana ne liberal, ne sosyalist, ne köktendinci birinin adını bulmak neredeyse imkansızdır. Ortak özellikleri ve toplumun içinde siyasi netliği olan aydınların sistematik kıyımı, katillerin adresi hakkında çok net bir cevap verir. Cinayetlerin arkasında, Türkiye Cumhuriyeti'nin başına çorap örmeye çalışan malum derin devletler ve onların maşalarını görmek mümkündür. Bu aydınlar neden kıyıldığı konusunda bilgi bulanıklığına karışmış yazılarda binlerce soru bulunabilir. Oysa, olayları teker teker yalın olarak okuduğunuzda karşınıza çok açık yanıtlar çıkabiliyor.

Türk Hukuk Kurumu Başkanı, yazar Prof. Dr. Muammer Aksoy, 31 Ocak 1990 akşamı, Ankara'da evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Polis yetkililerinin, "çok profesyonelce" olarak nitelendirdikleri saldırının failleri belirlenemedi ve kanıt olarak geriye sadece boş mermi kovanları kaldı. Yapılan araştırma sonucu, eylemde kullanılan silahın türü belirlendi ve daha önce herhangi bir eylemde kullanılmadığı tespit edildi.

Muammer Aksoy gençlik yıllarında sosyal demokrat kimliğe sahip, Anayasa Hukuku üzerinde yıllarca dersler veren bir aydın. Atatürkçü Düşünce Derneğini kuran Aksoy, katledilmeden önce ülkede yükselen köktendinci akımlara karşı uyanık olma konusunda önemli bir adımı atan birkaç aydından biri. En önemli özelliği bir partinin üyesi olmaması. Cumhuriyeti savunmada hiç bir kurum ve kişinin gereken hassasiyeti göstermemesinden yola çıkarak, sivil kuvvetleri örgütlemek için çalışan bir yurtsever. Toplayıcı ve örgütleyici kişiliğinin en önemli harcı, yaşamı boyunca dürüst ve ödünsüz bir insan olması.

Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Çetin Emeç, 7 Mart 1990'da İstanbul Suadiye'deki evinden işine gitmek için çıktığı sırada bindiği arabasının içinde şoförü Sinan Ercan'la birlikte öldürüldü. Teröristler, kullandıkları otomobili Bostancı Karakolu'nun yakınına bırakarak kaçtı. Olaydan bir gün sonra Atatürk Havalimanı'nın otoparkında terk edilmiş olarak bulunan açık mavi bir Renault 12 marka otomobilin torpido gözünde Hürriyet'in birinci sayfasındaki Çetin Emeç'in fotoğrafı kırmızı kalemle çizilmiş olarak bulundu.

Çetin Emeç, yönettiği gazetede sürekli köktendincileri ortaya çıkaran çalışmalara yer veren, demokrat ve Atatürkçü kimliğiyle tanınan bir basın emekçisiydi. Gazetesinde Cumhuriyetçi çizginin ölümünün ardından nasıl geri gittiğini anlamak için, **E. Özkök**'ün Emeç'i anma töreninde "Menemen'in rövanşı, Türkiye'yi medeni, müreffeh bir ülke haline getirmektedir. Hayatla ödenen bu bedelin bir karşılığı olmalı" dedikten aylar sonra, Hablemitoğlu'nun katledilmesinden sonra, "olayı abartmayın" demesi yeterli olacaktır.

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi, İslam uzmanı Prof. Dr. Bahriye Üçok, 6 Ekim 1990'da Ankara'daki evine gönderilen bir kitabın içine yerleştirilen bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi. Üçok, öldürülmeden önce sürekli tehdit alıyordu. Soruşturmanın ilk adımlarında, NATO menşeli olarak açıklanan patlayıcının cinsi, sonradan yapılan açıklamalarda Ortadoğu kökenli örgütlerin kullandığı Çekoslovak malı C-4 olarak değiştirildi.

Bahriye Üçok, CHP içinde laikliği ve Kemalizm'i savunmakta yalnız kalan, ADD kuruluşunda rol almış bir aydıydı. Ekranlarda halkı sürekli aydınlatan, hurafeyi ve yobazlığı bilgi ile bertaraf eden bir ilahiyatçı olarak, aydınlatma misyonunu yerine getirdiği için tehdit edilen, yalnızlığına rağmen yılmayacak bir kişilikti.

Araştırmacı Gazeteci - Yazar Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993'te Ankara Karlı Sokak'taki evinin önünde, arabasına konan C-4 tipi plastik bombanın patlaması sonucu öldürüldü. Suikastın hemen ardından olay yerinde inceleme yapan uzmanlar, hiçbir delil bulamadı. Patlamayla etrafa dağılan ve cimbızla toplanması gereken deliller ise süpürgeyle süpürüldü.

---

* Jeoloji Y.Mühendisi, Araştırma Görevlisi

Gazetecilerin içinde solda ve sağda saygı uyandıran, sol kimliğini yıllar içinde olgunlaştıran, Kemalist olmayı, aydın ve demokrat olmanın birinci şartı olarak gören, bilgiye değer veren ve bilgisiyle öne çıkan, önder niteliği olan bir yurtsever ADD üyesiydi. Televizyonlarda ve gazetesinin köşesinde Cumhuriyet'e uzanan her dile gereken yanıtı verdi. Kemalizm'i savunmadaki kararlılığı, soldaki temiz geçmişi, dönem ve kendini emperyalist odaklara teslim etmiş çok yurtsevmez solcunun iki yüzlülüğünü deşifre etmişti.

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı 21 Ekim 1999 sabahı Ankara'daki evinin önünde bombalı suikasta kurban gitti. Kışlalı, arabasının ön camına konulan poşeti alırken meydana gelen patlamada bir kolunu kaybederek yaşamını yitirdi. Olay yerinde inceleme yapan bomba uzmanları, bombanın el yapımı parça tesirli boru tipli olduğunu ve bubi tuzağıyla arabanın ön camına yerleştirildiğini bildirdi. Olaydan bir gün sonra bomba üzerinde yapılan araştırma sonucu, Kışlalı suikastında kullanılan patlayıcı maddede, C-4'ün hammaddesi olan RDX adlı kimyasal madde bulundu. Kışlalı'nın yaşamını yitirmesine neden olan patlayıcının profesyonel olarak hazırlandığı belirlendi.

Ahmet Taner Kışlalı, Kemalizm'i aydınlar içinde en yüksek sesle savunan önder ve öğretmen bir aydıdı. Kemalist kimliği yanında toplayıcı birleştirici kişiliği ile sürekli Kemalizmi gündeminde tutan, kabuğunun içinde yaşayan Atatürkçü aydınların bir çoğunun başaramadığı gençlerle iletişim kurmada başarılı bir devrimciydi.

Dr. Necip Hablemitoğlu, Portakal Çiçeği Sokak'ta 18 Aralık 2002 de, herkesin Ankaragücü-Galatasaray maçını seyrettiği bir anda sokaklar bomboşken, evinin önünde karşısına birkaç adım yaklaşan katili tarafından yüzüne sıkılan iki kurşunla katledildi. Polis yetkililerinin, "çok profesyonelce" olarak nitelendirdikleri saldırının failleri belirlenemedi ve kanıt olarak geriye sadece boş mermi kovanları kaldı. Yapılan araştırma sonucu eylemde kullanılan silahın türü belirlendi ve daha önce herhangi bir eylemde kullanılmadığı tespit edildi. Katil veya katiller kimse görmeden her zamanki gibi olay yerinden uzaklaştılar.

N. Hablemitoğlu çok sayıda odağı rahatsız eden araştırmaları ile gündeme geldi. Alman vakıfların, köktendinci çetesinin, AB ve ABD güdümündeki etki ajanlarının, Türkiye aleyhine faaliyette bulunan tüm odakların maskesini düşürebilecek bir araştırmacıydı. Son iki yılı il il ADD şubelerinin davetlisi olarak konferans vermekle geçiren **Hablemitoğlu**, gençleri bir araya getirmiş ve yıllar önce Türkçü çizgisini Kemalist kimliğinin içinde doğru yere oturtmuştu. Öğretmen ve önder kimliğiyle ilk defa üniversite ADK larında bulunan gençlere Kemalizm'i savunmada sağa ve sola gereksinim olmadığını cesaretle söyleyen bir aydıdı.

Aydınlarımıza neden kıyıldığını anlamak için onların kimlik ve kişilikleri dışında referansa gerek olduğunu sanmıyorum. Önder, öğretmen, dürüst, örgütleyici, birleştirici ve ödünsüz cumhuriyet savunucusuydular. Kemalist kimlikleri gençliklerindeki sosyal demokrat, sosyalist, Türkçü kimliklerinin üstündeydi. Zaman içinde ulaştıkları nokta, Kemalizm'den ödün veren tüm odaklara karşı benzer tavır geliştirmiş olmalarıydı. Hiçbir odağa yakın durmadılar. Odaklarla iç içe olan kişi ve kurumlardan uzak durdular. Bağımsız kaldılar, kendilerine yöneltilen tüm tehditlere rağmen yazdıklarında ve yaptıklarında geri adım atmadılar. Kendine Atatürkçü diyen, çıkarıcı bir tavırla karşılarına çıkan kişilere yüz vermediler. Yaşarken her biri için aleyhlerine yazı yazan ve söz söyleyen sözde Atatürk savunucuları, ölümlerinin ardından ailelerini yüzüstü ziyaret edebildi. Katilleri yıllar sonra yakalanacağı ve yakalandığı söylendi. Kimseye düşman değildiler, ama Türkiye Cumhuriyetinin varlığına kast eden ve saldırılarını sinsice yürüten odakların düşmanlığını kazandılar. Yurtsever olmanın, ülkesini ve insanını bir bütün olarak sevebilmenin yükünü tüm eyyamcılara rağmen üstlendikleri için onlara kıyıldı. "Yaşatacağız" diye nutuk atanlardan birisinin bile, onların bıraktığı yerden başladığını göremedik. Yaşatmanın bir tek yolu var, aydınları dağ başında karlar altında kalmış kardelenler gibi olan bir ülkede, onları çevreleyecek ve koruyacak yurtseverler ormanını yaratmak. Bunu yarattığımız gün, cumhuriyetin üzerine oynanan tüm oyunları bozar, Cumhuriyeti yaşatmak ve yükseltmek için elimizden geleni yapmış oluruz. O gün geldiğinde, Kemalistlerin görevi, tekrar Mustafa Kemal'in olacak olan meclise bakan bir tepeye fedakar aydınlarımızın anıtlarını dikmektir. Sonlu yaşamlarında insan olarak naçiz vücutları toprağa karıştı. Cumhuriyet tüm derin düşmanlarına karşı hala ayakta karanlığa karşı direniyor.